

Jaunimo programos ketvirčio pagrindas yra ciklas PLANAVIMAS – VEIKLA – APŽVALGA.
Kaip gali atrodyti PLANAVIMAS patyrusių skautų skiltyje? Apačioje – šiek tiek idėjų.

Projekto planavimas

Patyrusių skautų skiltyje

Patyrę skautai projektą planuoja savarankiškai skiltyje. Tačiau gebėjimas bendradarbiauti, kartu priimti sprendimus taip pat neatsiranda iš niekur. Todėl prieš pradėdami planuoti pirmuosius projektus, gali tekti padirbėti su skilties **darbu grupėje**.

Skirkite dėmesio **skiltininkų** pasiruošimui. Jei tik įmanoma – geriausia, jei skiltininkais būtų 16-17m. amžiaus pat. skautai.
Pakvieskite skiltininkus į bendrą sueigą, kur kalbėsitės apie lyderystę, sutarimą, bendradarbiavimą. Vėliau skiltininkai gali panašią sueigą pravesti savo skilčiai.

Jei skiltis visiškai nauja – pradžių pradžia yra **skilties tapatybės** elementai (pavadinimas, simbolika, gairė ir t.t.)

Jei skilties nariai jau vieni kitus pažįsta, prieš pradėdami planuoti pirmuosius projektus, galite skiltį „įmesti“ į vienokią ir kitokią patirtį, kurioje jie turėtų dirbti kartu, priimti sprendimus; o tada **patirtį giliai reflektuoti**. Pvz. tai galėtų būti žygis, kuriame skiltis dalijasi palapine, laužu, verdasi pietus ir t.t.

Prieš planuojant...

Koks vadovo vaidmuo?

Štai kelios idėjos **skiltininkų sueigai** (po kiekvienos užduoties būtina **refleksija!**):

- * „Išgyvenimo“ užsiėmimas (žr. [čia, 56 psl.](#))
- * Iššūkis, kuriame keli skiltininkai užrištomis akimis kažką daro – pvz. eina per kambarį su kliūtimis, riša trikojų, dėlioja dėlionę ar pan.; o likę turi jiems patarinėti.
- * Kėlimasis per virvės „voratinklį“, ėjimas per „šokolado upę“ (nenulipant nuo popieriaus lapų), tento apvertimas visiems ant jo stovint...

Kadangi pat. skautai nemažai veiks savarankiškai, ketvirčio pradžioje verta kartu su skiltimi susidėlioti **kalendorių**, kad išsiaiškintumėte vieni kitų galimybes:

- Kada skiltis susitiks pati;
- Kada ir kokio reikės vadovo indėlio;
- Kokie laukia bendri renginiai (pvz. stovyklos, nacionaliniai renginiai), į kuriuos skiltis norėtų važiuoti ir pan.;
- Kada vadovas jau gali laukti kvietimo į projekto aptarimą.

Taip pat susitarkite su skiltininku, koks bus jo(s) ir jūsų **vaidmuo**:

- Kada skiltininkas ateis pas jus su klausimais?
- Ką skiltininkas darys, jei skilčiai sunkiai seksis susitarti arba nesiseks ko nors sugalvoti?
- Kada skiltininkas turėtų vadovui pasakyti: „Vadove, per daug kišiesi į mūsų skilties reikalus!“
- Kaip ir kada skiltininkas papasakos vadovui, ką skiltis nutarė?
- Kada, kaip iš anksto skiltininkas praneš vadovui apie planuojamas veiklas, kur būtinas vadovo dalyvavimas (pvz. žygiai)?
- Kaip dažnai vadovas susitiks su visa skiltimi?

Nusiteikite, kad planuojant pirmuosius projektus vadovo pagalbos reikės daugiau. Tačiau jei laikysitės susitarimų dėl vadovo/skiltininko vaidmenų, ilgainiui pastebėsite, kad skiltis vis savarankiškėja.

Išsirenka projekto lygmenį ir paskirtį

Kiekvieną ketvirtį patyrusių skautų skiltis...

Apžvelgia projekto KELIĄ

Pat. skautų projektas – tai bendrą kryptį turinčios kelios veiklos arba viena didesnė veikla. Žodis „projektas“ nereiškia, kad tai turi būti kažkas labai didelės aprėpties arba kad turi būti taikomi tokie formalumai kaip projekto uždaviniai, rodikliai ir t.t. Svarbiausia – kryptingumas ir bendras skilties įsitraukimas. Štai klausimai pasitikrinti, ar einama gera linkme:

Ar išsirenkome **paskirtį** (Dievui, Tėvynei ar Artimui) bei **lygmenį** (asmeninis, vietinis, šalies, pasaulio)?

Ar padiskutavome ir sutarėme, kaip mūsų sugalvotas projektas tarnaus šiai paskirčiai ir lygmeniui? Ar visiems skilties nariams aišku, ko norime pasiekti?

Ar tai, ką išsirenkom, yra **teštinė** veikla (t.y. ne vienos sueigos reikalas)?

Ar mums visiems bus **smagu ir įdomu** – ar mus „veža“ tai, ką sugalvojom? Ar visiems skilties nariams šis projektas „prie širdies“?

Ir viskas! Didžiausia vertė – pat. skautų diskusijose, bendrume, atradimuose. Visiška laisvė veikti ir kurti tai, kas „prie širdies“ ir turi skautišką kryptį.

Pažintį su projektais pat. skautai galėtų pradėti sueigoje, kurioje diskutuotų apie 12-os projektų tinklę:

- Ką skilties nariams reiškia Dievui, Tėvynei ir Artimui? Tai gali būti laisva **diskusija**, o gal bus lengviau kalbėti pritaikius kokį nors metodą (pvz. [iš meno terapijos srities](#)).
- Ką skilties nariams reiškia veikti sau / būti su savimi; veikti vietinėje bendruomenėje; būti savo šalies dalimi; būti pasaulio dalimi?
- Tada gali vykti **minčių lietus** – pat. skautai išsidalina visas 12 projektų paskirčių ir lygmenų kombinacijų, o tada 5 minutes galvoja, kokios teštinės veiklos galėtų atitikti tą kombinaciją. Savo idėjomis pasidalina su skiltimi.

Žr. priedą, kuriame – tokio minčių lietaus rezultatas.

Nebūtina pildyti KELIO lentelę – pat. skautai gali patys susigalvoti, ar ir kaip jiems norisi fiksuoti svarbiausius projekto dalykus – vieniems labiau patiks asmeniniai užrašai, kitiems – bendras skilties Google Doc sąrašas, tretiems – video dienoraštis ir t.t.

Apie KELIO elementus galima kalbėtis koku tik nori eiliškumu, kokioje tik norisi aplinkoje ir kiek tik norisi laiko!

Svarbiausia – kad pat. skautai savo pirminę idėją išdiskutuotų iš įvairių kampų, pastebėtų galimų kliuvinių, mokytūsi dalintis atsakomybėmis.

Vadovo užduotis – kelti klausimus, kurie skatintų pat. skautus **mąstyti**, pastebėti tai, ko skiltis galbūt dar nepastebėjo. Pagrindinis vadovo įrankis – žodžiai **kaip? kada? kas? kiek? kodėl?**

Pvz. jei skiltis sugalvojo projektą perdažyti sienas dienos centro patalpose, vadovas gali klausiti:

„Kokių papildomų įgūdžių reikės?“
„Kaip rinksite lėšas dažams įsigyti?“
„Kiek užtruksite visoms sienoms perdažyti?“
„Ką sakysite dienos centrui, jei matysite, kad nespėjate padaryti, ką įsipareigojote?“
ir pan.

Priedas – projektų tinklelio „minčių lietaus“ rezultato pavyzdys (idėjų autoriai – patyrusių skaučių draugovė ir vadovų mokymų dalyviai)

	 DIEVUI	 TĖVYNEI	 ARTIMUI
 ASMENINIS	<p>Pasidomėti, kaip mano tunto skautai supranta dvasingumo sąvoką. Pakalbinti vilkus, skautus, patyrusius ir vyresnius skautus.</p>	<p>Nusijuosti tautinę juostą pagal savo krašto raštus.</p>	<p>Sudaryti savo šeimos bent 4 kartų geneologinį medį (su gimimo data, kilmės vieta ir profesija).</p>
 VIETINIS	<p>Sudaryti stovyklos mišioms skirtų giesmių dainynėlį.</p>	<p>Mokyklos bendruomenėje suorganizuoti valstybinės šventės minėjimą.</p>	<p>Apsilankyti vietiniame soc. centre - pasirūpinant atskirtį, skurdą ir sunkumus išgyvenčių žmonių vakariene, pakalbinant vienišus žmones.</p>
 ŠALIES	<p>Pasidomėti penkiomis skirtingomis religinėmis bendruomenėmis Lietuvoje ir aplankyti jų dvasios namus žygių metu (arba per Google žemėlapius, jei nepavyksta).</p>	<p>Kas savaitę socialinėje erdvėje 3 mėn. laikotarpiu pasidalinti įrašais apie išnykusius/pasikeitusius lietuviškus žodžius.</p>	<p>Sudalyvauti mugėje (Kalėdinėje, Kaziuko, mokyklos...) pardavinėjant skautiškus rankdarbius. Surinktus pinigus paaukoti Mamų unijos labdaros fondui, kuris rūpinasi Lietuvos vaikais, sergančiais onkologinėmis ligomis.</p>
 PASAULIO	<p>Užmegzti ryšį su patyrusiais skautais iš užsienio (per LS URS skyrių) ir surengti internetinę sueigą, kurioje sužinotume, kokias religines šventes ir papročius praktikuoja pasirinkto vieneto skautai.</p>	<p>Paruošti geocache slėptuvę viename iš lankytinų apylinkės objektų, viduje jos paliekant pačių sukurtą aprašymą lietuvių, anglų, rusų ir vokiečių kalbomis - taip pristatydami jį pasauliui.</p>	<p>Priimti Lietuvoje besilankantį užsienio skautų vienetą. Pasirūpinti jų programa, nakvynės vieta ir, jei yra galimybė, - pasikviesti į stovyklą/nueiti į žygį.</p>

